

Acțiuni de redresare ale condițiilor de trai întreprinse de către administrarea românească la Odesa (1941-1944)

Radu DAN

După eliberarea Basarabiei și a nordului Bucovinei de către Armata Română, autoritățile române în frunte cu conducătorul statului de atunci, mareșalul Ion Antonescu, fiind în alianță cu Germania hitleristă, au luat decizia de a continua operațiunile militare dincolo de Nistru. Au fost duse bătălii crâncene pentru aceste teritorii, mai ales pentru orașul Odesa, care s-au soldat cu mari pierderi de vieți omenești, precum și materiale pentru România. La 16 octombrie 1941 orașul Odesa a fost cucerit. Partea germană, aliata României, a decis să predea autorităților române spre administrare teritoriul dintre Nistru și Bug, în care intra și orașul Odesa. Preluând acest teritoriu autoritățile române au început să întreprindă acțiuni de redresare a situației.

Chiar din primele clipe administrația românească a numit în funcții-cheie funcționari aduși din România, care trebuiau să se ocupe de buna administrare a orașului, iar funcționarii de specialitate etc. au fost numiți din rândul populației locale. Primar al orașului Odesa a fost numit basarabeanul Gherman Pântea, care era un bun cunoscător al gândirii ruse și care vorbea la perfecție limba rusă, ceea ce îi permitea o socializare directă cu populația. Primele măsuri ale autorităților române au fost curățarea orașului de ruine și de cadavrele animalelor, alimentarea orașului cu apă și aprovizionarea orașului cu produse. Când s-au retras sovieticii au distrus majoritatea fabricilor și uzinelor, au demontat mașinile, utilajele și le-au transportat în teritoriul sovietic. Ce nu au reușit să transporte au aruncat în aer. Au fost distruse depozitele cu produse, sute de cai au fost împușcați și aruncați în mare. Sovieticii au utilizat tactica „de-a nu lăsa nimic dușmanului”, nemi-cind tot în calea lor la retragere.

Cu toate că, autoritățile române s-au instaurat temporar pe aceste teritorii, au reușit totuși să îmbunătățească condițiile de trai ale populației pe vreme de război. Au deschis și reparat bisericile, distruse și închise de sovietici, au deschis școli cu predare în limba localnicilor, teatre, biblioteci, a funcționat chiar și o universitate – Universitatea din Odesa. Au pus în funcțiune uzine

și fabrici, au construit drumuri, au restabilit spitale și au oferit strictul necesar orașenilor.

În ciuda desfășurării operațiunilor militare, administrația românească a îmbunătățit considerabil viața locuitorilor orașului Odesa. Într-un timp record administrația românească a asigurat populația cu strictul necesar și a normalizat viața cotidiană a orașenilor pe timp de război.